

Vladimir Moss este un teolog și istoric britanic ortodox autorul mai multor cărți de studii și eseuri, majoritatea [accesibile online](#), cu un interes constant pentru istoria Rusiei și a Bisericii. Cărțile sale au fost traduse în mai multe limbi străine (în română a apărut "Căderea Angliei ortodoxe", la Editura Egumenița) iar multe dintre ele s-au bucurat de o recepție remarcabilă.

Domnule Dr. Moss, ne puteți spune câteva lucruri despre traseul dumneavoastră biografic? Cum v-ați convertit la Ortodoxie? Care au fost întâlnirile decisive din viața dumneavoastră?

M-am născut în Londra în anul 1949 în familia unui diplomat britanic, iar credința în care am fost crescut de mic a fost anglicanismul. La vârsta de 17 ani am devenit credincios după ce am citit "Creștinismul pur și simplu" al lui C.S. Lewis. Imediat după ce am absolvit Oxfordul, în 1970, am plecat într-o călătorie de șase săptămâni în Rusia. Am rămas profund impresionat de o slujbă religioasă la care am participat acolo. În 1973, mi-am cunoscut viitoare soție, Olga, o rusoaică Albă și datorită ei m-am convertit la Ortodoxie. Un an mai târziu, am trecut la Patriarhia Moscovei, iar nașul meu a fost mitropolitul Anthony Bloom. Tot în 1974 am fost hirotesit citeț la parohia ortodoxă engleză din Guildford. În 1975 am părăsit Patriarhia Moscovei pe motive de ecumenism și serghianism, iar în 1976 am fost botezat în Biserica Rusă din Exil.

Ați publicat o excelentă apologie a monarhiei din punct de vedere ortodox. Ce părere aveți, însă, de cei care susțin că există forme de guvernare specifice locului și oamenilor? Dr. Clark Carlton, de pildă, consideră ca monarhia nu ar putea funcționa niciodată în Statele Unite.

Nu sunt de acord cu această perspectivă. Ceea ce contează este credința sau lipsa de credință a unui popor. Dacă oamenii sunt ortodocși, vor aspira spre o monarhie ortodoxă, iar Dumnezeu le va da acest lucru, dacă sunt vrednici de ea. Dar dacă oamenii nu sunt cu adevărat interesați de religie, sau sunt divizați între diferite religii, atunci vor înclina spre democrație.

Poate fi considerat eretic un ortodox care nu este monarhist? Aveți cunoștință de decizii canonice în sensul acesta?

Nu știu de decizii canonice pe această temă, cu excepția celei de-a 11-a anateme din Sinodicoanele Ortodoxiei, care îi anatemizează pe cei care nu acceptă regii ortodocși, ridicăți la această treaptă de Providența Divină.
Personal, cred că respingerea conștientă a monarhiei, ca și propaganda democratică, sunt eretice.

Anul acesta comemorăm un secol de la dispariția ultimei monarhii ortodoxe. Cum ați caracteriza această perioadă?

Perioada Antihristului colectiv. Epoca lui Mamona.

Ați scris pe larg despre Rusia și despre domnia Romanovilor. În opinia dumneavoastră, care a fost principalul motiv pentru care Imperiul s-a prăbușit?

Au existat multe motive, dar principalul a fost pierderea credinței în Hristos, de către un număr tot mai mare de creștini. Motivul imediat l-a reprezentat trădarea unsului Lui Dumnezeu.

A existat o puternică ruptură socială în Rusia, în special spre sfârșitul Imperiului. Părintele Georges Florovsky, în cartea sa "Căile Teologiei Ruse" vede proiectul lui Petru Movilă ("robia scolastică") drept responsabil de clivajele apărute mai târziu în societatea rusă. Alți comentatori indică "reforme" țarului Petru cel Mare. Care este opinia dumneavoastră?

Sf. Ioan Maximovici îl apără pe Petru Movilă. Cât îl privește pe Petru cel Mare, reformele sale au fost, cu siguranță, dăunătoare, dar în opinia mea rădăcina răului trebuie căutată mai departe. Începuturile cezaropapismului în Moscova sunt legate de ruperea înțelegerii dintre Țarul Alexei și Patriarhul Nikon, și exilarea acestuia din urmă.

De ce credeți că oamenii echivalează autocrația rusă cu stalinismul? De pildă, o carte recentă, de succes, se intitulează "Stalin, Țarul Roșu" (Simon Sebag Montefiore)?

Apusul consideră despotice regimul Țarului Nicolae al II-lea, deși exista mai multă libertate în Rusia decât în multe țări occidentale. Aici nu avem altceva decât prejudecăți occidentale împotriva monarhiei și pentru democrație. Nu începe comparație între Nicolae al II-lea și Stalin. Sunt la antipodi unul de celălalt.

Din varii motive, Rusia nu se bucură de o publicitate foarte bună în România, mai ales când oamenii nu percep nicio schimbare de la țarism la comunism. De asemenea, sunt invocate anexarea Basarabiei în 1812, urmată de anexarea comunistă din 1940... Cum răspundeți acestor acuzații, ca ortodox și ca istoric?

Dacă nu greșesc, România nu exista ca stat în 1812, iar Basarabia a fost luată ca parte a campaniei împotriva lui Napoleon, cel care amenința întreaga Ortodoxie....Dar nu știu suficient de multe despre situația din 1812, ca să mă pot pronunța cu autoritate. Cu toate acestea, cred că Imperiul Țarist a fost cea de-A Treia Romă, iar toți ortodocșii de pretutindeni ar fi trebuit să-i fie loiali, după cum i-a îndemnat, de altfel, Patriarhul Ieremias al II-lea spre sfârșitul secolului XVI.

Cred că una din cauzele catastrofei ortodoxe din secolul XX a fost naționalismul și lipsa de fidelitate a ortodocșilor non-ruși față de Imperiul Țarist. Războaiele Balcanice din 1912-1913 au reprezentat un episod dureros provocat de incapacitatea ortodocșilor din Balcani de a se vedea

Scris de Ninel Ganea
Marți, 11 Aprilie 2017 08:15

---

ca o mare familie în interiorul celei de-A Treia Rome. Fiecare națiune și-a pus interesele sale peste ale celorlalți și ale Ortodoxiei în general.

Părintele Serafim Rose obișnuia să spună că țarul său favorit era Nicolae I. Din cărțile și din articolele dumneavoastră nu mi-a fost greu să ghicesc o sensibilitate mai mare pentru ultimul țar. Ne puteți spune ce vă animă la Țarul Nicolae al II-lea?

Fericita Pașa din Sarov spunea că Nicolae al II-lea era cel mai mare dintre țari. Era ortodox în credință, a apărat Biserica și pe săraci, și a început procesul de restabilire a simfoniei dintre Stat și Biserică. A avut o misiune foarte dificilă, dar s-a achitat de ea cu pricepere și curaj. A făcut greșeli (Războiul Ruso-Japonez, episodul Rasputin), dar tot s-a făcut vrednic să poarte coroana martirilor.

Care sunt diferențele dintre autocrația bizantină și cea rusească? Dacă, în opinia dumneavoastră, credeți că există...

Din timpul lui Petru, simfonia a fost dezechilibrată în favoarea Statului. Echilibrul a fost restaurat de Nicolae al II-lea, dar el a fost înlăturat de la domnie.

Ultimul volum de istorie universală l-ați intitulat "Puterea creștină în vremea Antihristului". La ce ar trebui să ne așteptăm pentru următorii 50 de ani, să spunem, având în vedere profețiile și lecțiile istoriei?

Pe baza unor profeții ale Bisericii din Catacombe, cred că ultimele zile vor fi împărțite în trei segmente: (1) Antihristul Colectiv, perioada care începe cu 1917. Suntem încă în această fază, dar ne apropiem acum de finalul ei, cred. Al Treilea Război Mondial va distruge în cele din urmă puterea bolșevică din Rusia și Masoneria în Apus. (2) După război vom avea învierea și triumful Ortodoxiei, condusă de un țar ortodox în Rusia, și care se va răspândi în toată lumea, și va dura cam 50-60 de ani. Evreii se vor converti la ortodoxie în această perioadă. (3) Cei șapte ani de domnie a Antihristului, care se vor încheia cu A Doua Venire a lui Hristos.

Ce ar trebui să facem ca ortodocși? Mulți oameni se gândesc să facă un partid politic

sau să se implice social, sperând că vor reuși să schimbe ceva astfel.

În aceste vremuri, nu este bine să te implici în politică sub nicio formă (poate doar ca să urmați exemplul nostru, al englezilor, și să plecați din Uniunea Europeană). Trebuie să ne vedem de viața noastră dumnezeiască. Prima obligație este de a părăsi Patriarhia Română, deoarece l-a trădat pe Hristos, apoi trebuie părăsit Consiliul Mondial al Bisericilor și noul calendar, care se află sub anatemă. Apoi, Dumnezeu vă va arăta drumul de urmat.

De ce este important să învățăm despre monarhie? Care sunt șansele unei noi autocrații ortodoxe?

Conform profețiilor, va exista cu siguranță o nouă monarhie ortodoxă rusă. Este important să credem în acest lucru. Altfel, ne pierdem speranța și vom accepta lideri falși precum Putin.

Care este diferența dintre autocrație și absolutism?

Un monarh absolut nu recunoaște nicio putere deasupra sa. Nu lucrează împreună cu Biserica, ci încearcă să o supună voinței sale. Pe de altă parte, un monarh ortodox lucrează cu Biserica Ortodoxă adevărată și admite că principalul obiectiv al domniei sale este de a ajuta și a proteja Biserica și Ortodoxia.

Este posibil ca o democrație să fie mai bună decât o monarhie?

Unele democrații sunt cu siguranță mai bune decât anumite monarhii absolutiste. Dar democrația este întotdeauna instabilă, și duce în final la despotism și absolutism.

De ce credeți că Vladimir Putin le apare multora ca fiind un apărător al valorilor conservatoare în lume?

Pentru a-i păcăli pe ruși. E o înșelare foarte periculoasă. El reprezintă ultima încarnare a Revoluției Ruse și ar trebui înlăturat pentru ca orice înviere a Ortodoxiei sau monarhiei să fie posibilă.

Cine sunt sfinții dumneavoastră favoriți? Cine sunt sfinții ale căror vieți ar trebui să le știm?

Îmi iubesc sfinții ortodocși englezi. Dar iubesc și mulți alți sfinți care aparțin altor popoare. Ar trebui ca toți să știm viețile sfinților mai recentți, în special noii martiri ai Rusiei. Sf. Filaret de New York este un preferat de-al meu, în special pentru că l-am cunoscut personal, dar și pentru că a anatemizat ecumenismul. Corpul său este nestrucaturat și face minuni.

Ce părere aveți de Sinodul Ortodox din Creta? Este el neortodox și dacă da, care sunt alternativele pentru cei care conștientizează acest lucru?

Sinodul din Creta este, fără îndoială, eretic. Dar Ortodoxia ecumenistă ("World Orthodoxy") este eretică de foarte mulți ani. Documentele semnate de patriarhatele ortodoxe în anii '80 și în anii '90 au fost devastatoare, apocaliptice. În sfârșit, mai mulți oameni au început să se trezească duhovnicește. Ei trebuie să părăsească bisericile oficiale și să caute un episcop cu adevărat mărturisitor.

Care este principalul pericol pentru Ortodoxie astăzi?

A-l vedea pe Putin drept salvator al credinței.

Există vreo diferență între ecumenismul elitelor ruse de la sfârșitul sec XVIII – începutul sec XIX (Țarul Alexandru I, Prințul Golițin) și ecumenismul zilelor noastre?

Dr. Vladimir Moss: "Dacă oamenii sunt ortodocși, vor aspira spre o monarhie ortodoxă"

Scris de Ninel Ganea

Marti, 11 Aprilie 2017 08:15

Da. Astăzi, ecumenismul a fost în mod oficial expus și anatemitizat de Adevărata Biserică. De aceea, cei ce mărturisesc ecumenismul nu au nicio scuză. În secolele trecute, deși existau tendințe ecumeniste cărora le-ar fi trebuit opusă o poziție mai fermă, Biserica nu și-a schimbat mărturisirea de credință.

Ne puteți recomanda, pentru cititorii noștri, câteva din cărțile care v-au impresionat în ultimii ani?

“Great Russia” de Lev Lebedev, “Omiliile” Episcopului Nicolae Velimirovici, “Predicile” Sf. Ioan Maximovici, toate scrierile Arhiepiscopului Teofan din Poltava.

Domnule Moss, va mulțumim pentru acest interviu!